

Emlékezés Vinczeffy Imrére, a magyar gyepkutatás kiemelkedő alakjára

PAÁL Huba¹, KOTA Marianna² és SZABÓ László Gyula³

¹2490 Pusztaszabolcs, Szabolcs liget 10.; paal.h@invitel.hu

²4032 Debrecen, Akadémia u. 25.; kota.marianna.42@gmail.com

³7623 Pécs, Semmelweis u. 11.; szabol@gamma.ttk.pte.hu

Elfogadva: 2018. május 11.



Abban a szerencsében volt részünk, hogy kezdő kutatókként a tápiószelei Országos Agrobotanikai Intézetben Jánossy Andor, Mándy György, Boros Ádám és Pozsár Béla mellett Vinczeffy Imre tudós egyéniségét is megismerhettük.

Botanikatörténeti értékű az alább idézett versecske, amit Tápiószelén, az akkor még fiatal kutató névnapjára írt Mándy György professzor, a magyar mezőgazdasági botanika halhatatlan tudósa:

1966 Imre napján

*A legelő szakmában vajh' ki van legelől,
És ki tájékozott a rétek sorsa felől?
Hogyha nem tudnád, én megmondhatom Neked
Nem érdemes, ne törd rajta okos fejed!*

*Egy csak egy legény van mindig künn a réten
Párja nem is akad sok-sok országrészen
Tápiószelén van néki lelőhelye
Hol a gyűjteményben vagyon sok csenk-esze!*

*Ki ez a szakember, hát Ti nem tudjátok?
A Vinczeffü Imre, kit a jóbarátok
Névnapjára gyűlvén, ma itt ünneplik
Borait megisszák, szendvicseit eszik...*

*Éltesse őt sokat a füvek Istene
Erőt adjon neki, legyen egészsége
Friss léptekkel menjen rétre, legelőre
A füves tudomány nagy dicsőségére!*

Tisztelettel és szeretettel emlékezünk rá abból az alkalomból, hogy idén, 2018-ban lenne 95 éves. Méltatása nem lenne teljes, ha nem szólnánk azokról a hazai hagyományokról, amelyek lelkesedő kutatótermészetét, egyéniségét, ökológiai és botanikai szemléletét meghatározták.

Gombocz Endre, a legnagyobb magyar botanikatörténész könyvében (A magyar botanika története, MTA kiadása, Budapest, 1936) úgy említi meg Thaisz Lajost – Vinczeffy Imre egyik példaképét – mint aki sok más neves magyar botanikus mellett, a múlt század elején kiemelkedő munkát végzett a magyar flóra kutatásában. Thaisz (1867–1937) különösen sokat tett az Alföld, Abaúj-Torna megye és Erdély (főleg Hargita) virágos növényeinek feltérképezése terén és gazdasági-botanikai értékeinek feltárásában. Mint a kassai Magyar Királyi Állami Vetőmagvizsgáló Állomás vezetője, már a múlt század elején úttörő szemléletű, gazdaság-botanikai tanulmányokban mutat rá, hogy a Kárpát-medence ter-

mészetes rétjei, legelői sok értékes és kaszálásra kiváló minőségű gyepnövényben bővelkednek. A természetes növényzet és termőhely adottságaihoz igazodva, Magyarországon elsők között adott útmutatást a legelők felújítására, az értékes takarmányként hasznos növényfajok telepítésére (THAISZ L. 1910: A hegyvidéki rétek és legelők megújítása. Kísérletügyi Közlemények 13: 256–278; THAISZ L. 1927: A magyar talaj gyepesítése. Pátria, Budapest).

A rét- és legelőalkotó növényfajok takarmányértéke a mezőgazdasági kutatás fontos területe volt a múlt század további részében is. Az állattenyésztés és a legelőtelepítés sokoldalú tudást igényel. Ismerni kell az ökológiai adottságokat és a honos növények botanikai-cönológiai tulajdonságait, továbbá a takarmányértéket kifejező „beltartalmi” jellemzőket. A „Rét- és Legelőgazdasági Közlemények”-ben, az 1940-es években rendszeresen jelentek meg, az akkor „zöldmező mozgalomnak” nevezett törekvéseket szolgáló, ma is időtálló közlemények. Az ötvenes évektől kezdve azonban – pártpolitikai utasításra – az erdőirtások, legelőfeltörések helyén a szántóföldi növények nagyüzemi, főleg monokultúras termesztését támogatták. Pedig ebben az időszakban is kiváló tudású, agráregyetemi (főiskolai) és kísérleti intézeti szakemberek (botanikusok, nemesítők, termesztők) kutatták a gyepalkotó növények telepítésének jobb lehetőségeit (pl. legelők műtrágyázása, öntözése, legeltetése). Az ősgyeppek visszaszorultak a természetvédelmi területekre, ahol a természetes génbankok az újrakezdés biztosítékai.

Sok, hivatalosan is elismert, drogot szolgáltatató gyógynövényt ma is a „mező” szolgáltat, olyan növényfajokban gazdag rétek és legelők, amelyekből egyre kevesebb van, leginkább természetvédelmi területeken, vagy például Erdély hegyi vidékein.

A megmaradt és egyébként botanikailag értékes növények a vegyszerezés és gépi fűnyírás áldozataivá válnak, kipusztulnak. Ma csak a ritkán lakott, főleg tiszta, hegyi réteken és útszegélyeken kaszálnak füvet. A gyepnövények szegényedése általánossá vált.

Felismerve a helyzetet, az 1960-as években országos felmérés kezdődött. A tápiószelei Országos Agrobotanikai Intézetben a génbank tevékenységen kívül a rétek és legelők értékes növényeinek botanikai kutatását Boros Ádám irányította. A tápiószelei intézet igazgatója, Jánossy Andor kiterjedt tájfajta-gyűjtésbe kezdett, ami a vöröshere-nemesítésben hozott kiemelkedő eredményeket és számára akadémikusi címet. Jánossy – Thaisz nyomán – például szorgalmazta az egyéves, kistermetű és a sziki legelőkön is jól terjedő „bodorkák” (*Trifolium strictum*, *T. angulatum*, *T. retusum*) génbanki gyűjtését.

Tápiószelén (ahol ma a Növényi Biodiverzitás Központ működik az Intézet jogutódjaként) kezdte országos legelőfelmérési kutatását Vinczeffy Imre, aki Gödöllőn, id. Máthé Imre akadémikus vezetésével a Növénytani Tanszéken kezdte el oktatói és kutatói pályafutását, és aki később a Debreceni Agrártudományi

Egyetem professzoraként elévülhetetlen érdemeket szerzett azzal is, hogy 2002-re sikerült megszerveznie az MTA Gyepgazdálkodási Bizottságát, az Agrártudományi Osztály és a Debreceni Agrárcentrum pártfogásával. Az MTA Állattenyésztési, -tenyésztési, Takarmányozási és Gyepgazdálkodási Tudományos Bizottságaként működő fórum fontos szerepet töltött be a hazai gyepkutatásban és a gyeppek újraértékelésében, hasznosításában. Ennek jele az is, hogy az általa irányított szakterület művelői jelentősen hozzájárultak a Láng István akadémikus által irányított országos agro-ökopotenciál felméréshez.

Vinczeffy Imre 1923. november 7-én született a Kovászna megyei Olaszteleken. Apja Vinczeffy Sándor pénzügyőri tisztviselő, anyja Máthé Anna székely nemesi család leszármazottja, akinek szüleinél, Korond közelében sok gyermekkori élmény irányította figyelmét a növényvilág felé. Az általános iskolát Erdőszentgyörgyön kezdte és Székelyudvarhelyen folytatta, itt végezte a középiskolai tanulmányait is. 1942-ben beiratkozott a Kolozsvári Mezőgazdasági Főiskolára.

A második világháború kezdetén édesapját Kisvárdára helyezték, így ő is ezen a vidéken keresett munkát. 1944-ben állást vállalt az esztergomi káptalan pusztaszentmihályfai gazdaságában, majd – a földosztás következtében földhöz jutva – gazdálkodóvá vált 1946-ig. Ezután Debrecen-Pallagra került, ahol befejezte egyetemi tanulmányait és 1947-ben agrármérnöki diplomát kapott. Itt lett díjtalan gyakornok az Állattenyésztéstani Tanszéken Anghi Csaba professzornál, majd hamarosan Szeghalomra került előadónak a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához. 1948-ban visszatért Debrecenbe, ahol Dohy János professzornál a Növényvédelmi Tanszéken kapott gyakornoki állást.

1949-ben rövid ideig Sárbogárdon, majd Vácon volt gazdasági iskolai tanár. 1950-ben id. Máthé Imre hívására Gödöllőre, az Agráregyetem Növényteni Tanszékére került tanársegédnek, ahol 1955-ben docenssé léptették elő. Közben több helyen (Hajdúszoboszló, Kisvárd, Órszentmiklós, Martonvásár, Karcag központokkal) kezdte el fűtársítási és fűműtrágyázási kísérleteit.

A forradalmat követően, 1957-ben koholt vádak alapján megszüntették állását. Átmenetileg a keszthelyi Délnyugat-Dunántúli Kísérleti Intézethez került, ahol az általa kidolgozott gyepminősítési módszerrel mintegy 40 dunántúli és alföldi rét és legelő minősítését végezte el. 1960-ban Jánossy Andor meghívására Tápiószelére, az Országos Agrobotanikai Intézethez került. Már az első évben kiterjedt rét- és legelőfelvételezést, maggyűjtést végzett főleg az Alföldön. Megkezdte a gyepalkotó ökotípusok telepítését az Intézet gyűjteményes kertjébe.

1962-ben doktorált „Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei” című dolgozatával. Ebben gyepminősítési módszerével 261 község rétjein és legelőin végzett ökológiai és cönológiai vizsgálatait összegezte. 1964. május 27–28-án országos tanácskozást szervezett Tápiószelén „Fűgyűjteményünk szerepe hazai fűnemesítésünkben” címmel. Ezen számos hasznos gyakorlati

eredményt tudhattak meg a szakemberek. 1966-ban szerezte meg a mezőgazdasági tudományok kandidátusi fokozatát „A gyepék termőképességének vizsgálata” c. értekezésével.

1967-től a főhatóság termésbecslési módszertani kutatások megszervezését és koordinálását bízta rá. Ezért 1968-tól szolgálati érdekből, a témával együtt, a Kompolti Kísérleti Intézetbe helyezték át főmunkatársi kinevezéssel. Munkája a legfontosabb gabonanövényeken és szemes takarmánynövényeken kívül kiterjedt a szalastakarmányt adó fűfajokra és pillangós növényekre is. 1970. július 1-től a Debreceni Agrártudományi Egyetem professzorává nevezték ki. Egyetemi oktatói tevékenysége mellett továbbra is fontosnak tartotta a gyakorlati szakemberek tájékoztatását. Rendszeresen tartott előadásokat a Mérnöktovábbképző Intézetben. 1972-től kezdve egyre jobban bekapcsolódott a nemzetközi kutatásokba is (Krakkó, Franciaország).

1971-ben alelnöke, majd 1976-ban elnöke lett a Magyar Agrártudományi Egyesület Gyepgazdálkodási Szakosztályának, ami 1999-ben önálló társasággá alakult. 1995-ben javaslatára megalakult az MTA Állatnemesítési és Takarmányozási Bizottságán belül a gyepgazdálkodási munkabizottság, ami 2002-ben önálló Gyepgazdálkodási Bizottsággá alakult. Ez a bizottság rendszeres tanulmányutakat és ehhez kapcsolódó, kihelyezett tudományos konferenciákat szervezett a szomszédos országok magyarlakta területeire, a külföldi szakemberek közreműködésével. A nemzetközi részvételű tanácskozás a szakterület kiemelkedő eseményévé vált.

Országos jelentőségű, hogy sikerült megszerveznie a Debreceni Gyepgazdálkodási Napokat. E tudományos konferencia teljes írásos anyaga évről évre, sorszámozva jelent meg „Legeltetéses állattartás” címmel. Ez tette lehetővé, hogy az akadémiai bizottságok jóváhagyásával 2003-ban megalakulhatott a „Gyepgazdálkodási Közlemények (Acta Pascuorum)” tudományos folyóirat, melynek szerkesztésében is úttörő szerepet vállalt.

Nemzetközi elismerést jelentett, hogy 1985-ben a Gyepgazdálkodási Világszövetség Állandó Bizottságának tagjává választották Japánban, Kiotóban. Ezt a tisztséget 8 évig töltötte be.

1985-ben megírta, „A gyep állattartó képessége” című értekezésével lett az MTA doktora. Emeritus professzorrá 1996-ban választották a Debreceni Egyetemen.

Fontosabb kitüntetései: Ujhelyi Imre-díj (1978); Szent-Györgyi Albert-díj (1995); Darányi Ignác-díj (1999).

2014. szeptember 20-án hunyt el Debrecenben, ahol október 3-án búcsúztatták el.

Vinczeffy Imre rét- és legelőkutatói munkássága máig is forrásértékű. A gyepnövények értékelése kiterjedt az alföldi szikesektől a havasi rétekig. Gyep-

tipológiai vizsgálatait az ország mintegy 2800 településének rétjein és legelőin végezte (az ország ilyen jellegű területének 86%-án). Az adatok segítségével ökológiai alapú gyeposztályozást dolgozott ki.

Munkássága a mezőgazdasági növénytan területén éppen olyan maradandó, mint a rét- és legelőművelés gyakorlatában. Az ökológiai gyepgazdálkodási kutatást hazánkban olyan fokon végezte, ami ma is alapot nyújt az ösgyeppek védelméhez, a botanikailag értékes összetételű rétek és legelők gazdasági szempontok szerinti fenntartásához, műveléséhez és legelőként való hasznosításához, sőt a talajbiológiai szemlélethez, a talaj védelméhez.

Elsők között hangsúlyozta, hogy a szénaalkotó növényfajok változatos tápértékéhez a szénhidrátokon, fehérjéken, lipideken és mikroelemeken kívül számos, takarmány-értékesülést fokozó speciális vegyület, például illóolajos zamatanyagok, szaponinok, fenoloidok is hozzájárulnak. A jó illatú széna nem csak a legelő állat számára jelent kedvező hatást, hanem gyógyászati szempontból is értékes. Érdeklődése egyre jobban a réteken és legelőkön élő gyógynövények felé fordult. Felismerte, hogy takarmányértéküket a gazdasági állatok emésztésére, „hangulatára” gyakorolt kedvező hatásuk adja. Továbbadta azt a tényt, miszerint élettani szempontból különösen a flavonoidok fontosak, mivel antioxidáns és szabadgyök-hatástalanító szerepük minden szénafogyasztó gazdasági állatban jótékony.

Nagyra értékelte a pásztorok tudását, mint ahogyan nagy természettudósnak, Herman Ottó vélekedett a „magyar síkság pásztorának nagyszabású megfigyelő tehetségéről, élelméjűségéről, lelki tulajdonságáról”.

Vinczeffy Imre közvetlen munkatársa Tápiószelén Heszky László volt, aki ma az MTA rendes tagja. Később gyümölcsöző szakmai kapcsolatot alakított ki Szabó István keszthelyi professzorral, továbbá e sorok íróival. A botanikusok és ökológusok közül nagy becsben tartotta a budapesti, gödöllői, szegedi, debreceni és vácrátóti kutatókat. Számos agrároktató, kutató és gyakorlati szakember tekintette példaképének Debrecenben és országszerte mindenhol.

Életműve tanítványai és követői révén tovább kamatozik. Határozott, őszinte természete, optimista életszemlélete és igaz magyarsága követendő példa marad számunkra.

Vinczeffy Imre válogatott írásai

Életműve mintegy 350 publikációra terjed ki, melyek közül 13 szakkönyv. Gyepgazdálkodásra (állattartásra, legeltetésre, takarmányozásra, legelőművelésre) vonatkozó munkássága annyira bőséges, hogy előadásainak, munkajelentéseinek és gyakorlati szaklapokban megjelent cikkeinek teljes jegyzékét e helyen

mellőzzük. Ez a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrumában érhető el. Méltatásunkban ezúttal a botanikai vonatkozású, válogatott közleményeit, könyveit soroljuk fel.

- Máthé I., Vinczeffy I., Précsényi I. 1953: A szarvaskerepről (*Lotus corniculatus* L.), különös tekintettel társulási és társítási viszonyaira. *Növénytermelés* 2(1–2): 1–20.
- Vinczeffy I., Koltay A., Précsényi I., Kaposi P. 1954: Fűtársítási kísérletek 1953. évi eredményei. *Botanikai Közlemények* 45(3–4): 307. (1953. december 22., előadás).
- Vinczeffy I., Koltay A., Précsényi I., Kaposi P. 1954: Beszámoló a budapesti fűtársítások eredményeiről. *Agráregyetem Agronómiai Kar kiadványai* 1(10): 1–20. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Vinczeffy I., Précsényi I., Koltay A., Kaposi P. 1954: A *Lolium perenne* és *Lolium italicum* társítási viszonyainak vizsgálati eredményei. *Botanikai Közlemények* 45(1–2): 115–133.
- Takáts L., Kárpáti I., Vinczeffy I. 1955: A környezeti tényezők hatása. In: Kárpáti I., Kárpáti I.-né, Takáts L. (szerk.) *Az ebir. Magyarország Kultúrflórája* (VIII/8., próbafüzet), Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 28–32.
- Vinczeffy I. 1955: Kölcsönhatások mesterséges fűtársításokban. *Botanikai Közlemények* 46(1–2): 320. (1954. nov. 16., előadás – Hírek rovat).
- Vinczeffy I. 1955: A szénák botanikai vizsgálatának eredményei. *Botanikai Közlemények* 46(1–2): 323. (1955. febr. 22., előadáskivonat – Hírek rovat).
- Vinczeffy I., Précsényi I., Kaposi P., Koltay A. 1955: A csomós ebir társítási viszonyai. In: Kárpáti I., Kárpáti I.-né, Takáts L. (szerk.) *Az ebir. Magyarország Kultúrflórája* (VIII/8., próbafüzet), Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 33–49.
- Vinczeffy I., Kaposi P., Koltay A., Précsényi I. 1955: Fűvek és pillangósok kísérleti cönológiai vizsgálata Gödöllőn Agrártudományi Egyetem Agronómiai Kar kiadványai II(8): 1–36. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Vinczeffy I. 1957: Élő takarmánynövények kevert vetésének kísérleti tapasztalatai. *Agráregyetem Agronómiai Kar kiadványai* III(8): 1–35. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest.
- Vinczeffy I. 1958: Természetes gyepállományok minősítése és jelölése. *Délnyugat-dunántúli Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely*, 12 pp.
- Vinczeffy I. 1959: A gyepök osztályozásának természetes módszere és annak alkalmazása. *Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely*, 33 pp.
- Vinczeffy I. 1959: A természetes gyepök minőségi osztályozása. *Növénytermelés* 8(2): 191–202.
- Vinczeffy I. 1959: Pápa járás gyepgazdálkodásának jellemzése. *Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely*, 23 pp.
- Vinczeffy I. 1959: Helyzetkép Veszprém megye rétjeinek és legelőinek állapotáról és takarmánytermő képességéről. *Mezőgazdasági Kísérleti Intézet, Keszthely*, 12 pp.
- Vinczeffy I. 1959: A dél-zalai rétek értékelése. *Botanikai Közlemények* 48(1–2): 142. (1958. máj. 13., előadás – Növénytani szakülések rovat).
- Vinczeffy I. 1961: Nagykáta járás rétjeinek és legelőinek minősítése. *Agrobotanika* 3: 103–126.
- Vinczeffy I. 1961: A franciaperjés rétek vizsgálatának eredményei. I. A franciaperjés rétek hidrológiai szerkezete. *Botanikai Közlemények* 49(1–2): 140. (Tanulmányi kirándulás a tápiószelei Országos Agrobotanikai Intézet megtekintésére, 1961. június 4., előadás-összefoglaló – Növénytani szakülések rovat).
- Vinczeffy I. 1962: Qualification of meadows and pastures in the district of Nagykáta. *Agrobotanikai Intézet, Tápiószele*, 56 pp.

- Balázs F., Döry L., Vinczeffly I. 1962: A rét- és legelőgazdálkodás jelentősége Vas megyében. Vasi Szemle 16(1–3): 54–67.
- Vinczeffly I. 1962: Rét- legelőgazdálkodási ismeretek. Pest megye Tanácsa Végrehajtó Bizottsága, Mezőgazdasági Osztály, Budapest, 28 pp.
- Vinczeffly I. 1962: Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei. Doktori értekezés, Agrobotanikai Intézet, Tápíószele, 138 pp.
- Vinczeffly I. 1962: A gyepök hidrológiai szerkezete. Georgikon Napok, Keszthely, pp. 206–208.
- Vinczeffly I., Tuza S-né 1962: A budai járás gyepgazdálkodásának jelenlegi helyzete és a távlati feladatok. Budai Járási Tanács, 38 pp.
- Vinczeffly I. 1963: A franciaperje élettani viszonyai: 2. Növekedés- és fejlődésélettan. In: Péntes A., Székács J. (szerk.) A franciaperje – *Arrhenatherum elatius* (L.) J. et C. Presl. Magyarország Kultúrflórája VIII/17, Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 21–22.
- Vinczeffly I. 1963: A franciaperje környezeti viszonyai. In: Péntes A., Székács J. (szerk.) A franciaperje – *Arrhenatherum elatius* (L.) J. et C. Presl. Magyarország Kultúrflórája VIII/17. Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 23–28.
- Vinczeffly I. 1963: Veszprém megye gyepgazdálkodása és fejlesztésének lehetőségei. Veszprém megye Tanácsa Végrehajtó Bizottság, Mezőgazdasági Osztály, Veszprém, 82 pp.
- Vinczeffly I. 1963: A gyepök minősítésének új módszere. Agrobotanika 5: 201–253.
- Vinczeffly I. 1964: A gyepök termőképességéről. Georgikon Napok, Keszthely, pp. 325–327.
- Vinczeffly I. 1964: A természetes gyepök értéknövelésének lehetőségei. Magyar Mezőgazdaság 19(8): 9–10.
- Vinczeffly I. 1965: Változások a gyepök hidrológiai szerkezetében. Agrobotanika 8(1): 49–64.
- Vinczeffly I. 1965: Changes in sward types as influenced by chemical fertilizer applications. Acta Agronomica Hungarica 14: 289–300.
- Vinczeffly I. 1965: A gyepök termőképességének vizsgálata. Kandidátusi disszertáció, Tápíószele, 250 pp.
- Vinczeffly I. 1966: Gyepgazdálkodás képekben és számokban. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 207 pp.
- Vinczeffly I. 1967: A gyepök tél végi műtrágyázása. Magyar Mezőgazdaság 22(10): 11.
- Vinczeffly I. 1967: A legelők gyakori szúrós gyomjai. Magyar Mezőgazdaság 22: 12.
- Vinczeffly I. 1967: Nagy termőképességű telepített gyepök. Magyar Mezőgazdaság 22(22): 20.
- Vinczeffly I. 1969: A gyepök (kora) tavaszi műtrágyázása. Magyar Mezőgazdaság 24(15): 15.
- Vinczeffly I. 1970: A gyepnövények magtermelésének vizsgálata I. Néhány mérgező gyom magtermelésének vizsgálata. Agrobotanika 10: 241–246.
- Vinczeffly I. 1970: A gyepnövények magtermelésének vizsgálata II. A fészkesek családjába tartozó gyepkomponensek magtermelésének vizsgálata. Botanikai Közlemények 57(1): 77. (1969. okt. 21., előadás – Növénytan szakülések rovat).
- Vinczeffly I. 1970: Gyepnövények magtermelésének vizsgálata III. Fűfélék magtermelésének vizsgálata. Botanikai Közlemények 57(1): 78. (1969. nov. 18., előadás – Növénytan szakülések rovat).
- Koch B., Vinczeffly I. 1970: A *Festuca pseudovina* gyep és fontosabb komponenseinek fehérje és aminosav vizsgálata. Agrobotanika 10: 167–174.
- Vinczeffly I. 1970: Veszprém megye gyepgazdálkodása. Agrobotanika 10: 269–270.
- Vinczeffly I. 1970: Investigations into the productivity of swards. Agrobotanika 10: 275–277.
- Boros Á., Haraszti E., Vinczeffly I. 1970: Fű- és herefélék zsebkönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 347 pp.
- Vinczeffly I. 1971: A gyepnövények magtermelésének vizsgálata II. A fészkesek családjába tartozó gyepkomponensek magtermelésének vizsgálata. Agrobotanika 11: 193–202.

- Vinczeffy I. 1971: A gyepnövények magprodukciójának vizsgálata III. Néhány fűfaj magprodukciója. *Agrobotanika* 11: 203–213.
- Vinczeffy I. 1971: Gyepnövények magprodukciójának vizsgálata: IV. A gyakoribb szúrós gyomok magprodukciója. *Növénytermelés* 20(4): 347–354.
- Vinczeffy I., Kota M. 1971: A gyepalkotó növények kémiai vizsgálata. *Agrobotanika* 11: 141–149.
- Vinczeffy I. 1972: A gyep – takarmányalap. *Magyar Mezőgazdaság* 27(26): 15.
- Vinczeffy I. 1972: Taposási kár a legelőn. *Magyar Mezőgazdaság* 27: 11.
- Vinczeffy I. 1972: Fehérjekészletünk növelése szakszerű gyepgazdálkodással. In: Mándy Gy., Virányi S. (szerk.) *Fehérjegazdálkodásunk és a herefélék termesztése*. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, pp. 17–19.
- Vinczeffy I. 1973: Néhány fontosabb ökológiai tényező hatása a gyep termésére. *Gyepgazdálkodás* 1: 3–31.
- Vinczeffy I., Kota M. 1973: A gyep fehérjetermelése. *Magyar Mezőgazdaság* 28(3): 10–11.
- Vinczeffy I. 1974: Módszertani javaslat a fűfajták összehasonlító vizsgálatához. Fajtakísérleti Intézet részére, Debrecen, 8 pp.
- Vinczeffy I. 1974: Gyepgazdálkodási ismeretek. Egyetemi jegyzet, DATE, Debrecen, 338 pp.
- Vinczeffy I. 1974: Az intenzív gyepgazdálkodás főbb kérdései. *Gyepgazdálkodási Napok* 3: 1–81.
- Vinczeffy I. 1974: A gyepek gyökértermése. *DATE Tudományos Közleményei* 19: 55–90.
- Kota M., Vinczeffy I. 1974: A gyep beltartalmi értékei. *DATE Tudományos Közleményei* 19: 71–124.
- Vinczeffy I. 1975: A gyepre alapozott szarvasmarhatartás lehetősége. *Magyar Mezőgazdaság* 30(3): 12–13.
- Vinczeffy I. 1975: A gyep termésének becslése. *Nemzetközi Termésbecslési Tanácskozás*, Kompolt, 12: 1–14.
- Vinczeffy I. 1976: Gyepgazdálkodás. Főiskolai jegyzet, 348 pp.
- Vinczeffy I. 1976: Az intenzív gyep kialakítása. *Magyar Mezőgazdaság* 31(7): 16–18.
- Vinczeffy I. 1977: A gyepek ökológiai sajátosságai. In: *A gyepgazdálkodás legújabb eredményei*. Témadokumentáció. MÉM Informatikai Központ, pp. 3–12.
- Vinczeffy I. 1977: Degradált gyepek felülvetése. *MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály, Kutatási Eredmények* 115/1977: 1–2.
- Vinczeffy I. 1977: Az intenzív gyepgazdálkodás kialakítása. Egyetemi jegyzet. DATE, Debrecen, 193 pp.
- Vinczeffy I. 1978: Szikes és homoki gyepek javítása. *Magyar Mezőgazdaság* 33(7): 15–17.
- Vinczeffy I., Nagy G. 1978: Kötött talajú gyepek vízgazdálkodásának javítása. *MÉM Kutatási és Szakoktatási Főosztály, MÉM Információs Központ* 140. 1–2.
- Vinczeffy I. 1978: A gyep gyökértermése és melioráló hatása. *MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztály megrendelése*, DATE, Debrecen, 25 pp.
- Vinczeffy I. 1979: A gyepgazdálkodás ökológiai lehetőségei. Az agroökopotenciál felméréshez az MTA-nak készített tanulmány. DATE, Debrecen, 284 pp.
- Vinczeffy I. 1980: Műtrágyahatás különböző talajú gyepeken. *MÉM Növényvédelmi és Agrokémiai Főosztálynak készített MŰFA kutatási jelentés*. DATE, Debrecen, 81 pp.
- Vinczeffy I. 1981: Írásbeli hozzászólás Láng I. Beszámoló az agroökológiai potenciál országos felmérésének eredményéről c. előadásához. *MTA Agrártudományi Közlemények* 40(1): 87–91.
- Vinczeffy I. 1981: A gyepek ökológiai vizsgálata. *A gyepgazdálkodási kutatások eredményei*. Szarvas, pp. 22–24.
- Vinczeffy I. 1982: A gyepgazdálkodás főbb kérdései. Az agroökopotenciál felmérés feldolgozásához tájékoztató. DATE, Debrecen, 32 pp.

- Vinczeffly I. 1984: The effect of some ecological factors on grass yield. Proceedings of the 10th General Meeting of FGF As, Norway, pp. 76–79.
- Vinczeffly I. 1985: A gyepek állattartó képessége. MTA doktori értekezés. DATE, Debrecen, 92 pp. + 206 táblázat.
- Vinczeffly I. 1987: Gyepegzálkodási praktikum. Egyetemi jegyzet. DATE, Debrecen, 60 pp.
- Vinczeffly I. 1988: Ökológiára épülő gyepegzálkodási technológia. Tessedik Tudományos Napok, Szarvas, pp. 71–73.
- Vinczeffly I., Kota M. 1990: Az intenzív gyepek tápértéke. Tessedik Tudományos Napok, DATE, Debrecen, pp. 139–140.
- Vinczeffly I., Kota M. 1990: Az intenzív gyepek növedékeinek tápértéke. Csukás Tudományos Emlékülés, DATE, Debrecen, pp. 174–177.
- Vinczeffly I. 1991: Szempontok a fűkeverék összeállításához. Debreceni Gyepegzálkodási Napok 9: 291–300.
- Vinczeffly I., Kota M. 1991: Adatok két fűfaj fontosabb rostfrakcióiról. Debreceni Gyepegzálkodási Napok 9: 305–310.
- Kota M., Vinczeffly I., Kovács B., Györi Z. 1991: A gyepek tápértéke. Természetes Állattartás 1: 63–69.
- Vinczeffly I. 1991: Gyógyhatású növények a legelőn. Természetes Állattartás 1: 77–81.
- Vinczeffly I. 1992: A degradált talajszerkezet javítása fűkeverékkel. Természetes Állattartás 2: 27–34.
- Vinczeffly I. 1992: Adatok gyepeink gyógynövényeiről. Természetes Állattartás 2: 161–178.
- Kota M., Vinczeffly I. 1992: Fűvek beltartalmi változásai fenofázisonként. Természetes Állattartás 2: 201–208.
- Vinczeffly I. 1992: A gyepek szerepe a károsodott talajok használatában. Természetes Állattartás 2: 343–373.
- Kota M., Vinczeffly I. 1993: Fűkeverékek tápértékének összehasonlítása. Természetes Állattartás 3: 109–118.
- Vinczeffly I. 1993: A gyepek növényeinek magtermése II. Debreceni Gyepegzálkodási Napok 11: 67–83.
- Kota M., Zsuposné Oláh Á., Vinczeffly I. 1993: A gyepek néhány gyógynövényének takarmányértéke és mikrobiológiai minősítése. Debreceni Gyepegzálkodási Napok 11: 159–168.
- Vinczeffly I. 1993: Természetes gyepeink védelme. Debreceni Gyepegzálkodási Napok 11: 275–283.
- Vinczeffly I. (szerk.) 1993: Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 400 pp.
- Vinczeffly I., Barcsák Z. 1993: A legelőgazdálkodás múltja és jelene. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 19–38.
- Vinczeffly I. 1993: A gyepek és a környezet kapcsolatai. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 39–77.
- Vinczeffly I., Nagy G. 1993: Magyarország gyepeinek agroökológiai felmérése. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 78–98.
- Vinczeffly I. 1993: Gyéptipológia. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 99–142.
- Nagy G., Vinczeffly I. 1993: Ökológiára épülő technológia alapjai. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 145–161.
- Dér F., Vargyas Cs., Vinczeffly I. 1993: Legelőberendezések, gyephasznosítás. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 198–205.
- Vinczeffly I. 1993: A gyepek termése. In: Vinczeffly I. (szerk.) Legelő- és gyepegzálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 206–222.

- Nagy G., Vinczeffy I. 1993: A gyep hasznosítása. In: Vinczeffy I. (szerk.) Legelő- és gyepgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, pp. 223–284.
- Kota M., Benedek Á., Vinczeffy I. 1994: A gyep élettani értéke. Természetes Állattartás 4: 67–76.
- Vinczeffy I. 1994: Parlaggyepesítés. Természetes Állattartás 4: 153–162.
- Vinczeffy I. 1994: Legelőink gyakori gyógynövényei. Természetes Állattartás 4: 163–170.
- Vinczeffy I. 1994: A gyakoribb magyarországi füvek magtermése. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 12: 213–227.
- Nagy G., Vinczeffy I. 1995: Magyarország gyepének termésképe. DATE Tudományos Közleményei, Debrecen, 31: 275–284.
- Kota M., Zsuposné Oláh Á., Benedek Á., Vinczeffy I. 1995: Gyepalkotó gyógynövények, mint takarmányforrások. Tessedik Sámuel Tiszántúli Tudományos Közlemények, pp. 348–349.
- Nagy G., Vinczeffy I. 1996: Gyepnövények szerepe az állatgyógyászatban. Természetes Állattartás 5: 73–90.
- Vinczeffy I., Nagy G. 1996: Étkezési növények a legelőn. Természetes Állattartás 5: 117–119.
- Vinczeffy I. 1996: A legeltetés története. Gödöllői Gyepgazdálkodási Tanácskozás, Gödöllő, pp. 5–12.
- Vinczeffy I. 1996: Gyógynövények az állatgyógyászatban. (Elhangzott az MTA Gyepgazdálkodási szakülésen 1995. nov. 23-án.) Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 13: 65–66.
- Nagy G., Vinczeffy I. 1997: Néhány többhasznú gyepnövény. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 14: 27–33.
- Nagy G., Vinczeffy I., Pető K. 1997: Medicinal plants in species-rich Hungarian grasslands. European Grassland Federation, Symposium on grassland biodiversity, Warsaw, Poland, 5 pp.
- Nagy G., Vinczeffy I. 1998: Gyógynövényismeret. Egyetemi jegyzet, DATE, Debrecen.
- Vinczeffy I. 1999: Legelőink nagy értékű növényei. Állattenyésztés és Takarmányozás 48: 692–694.
- Vinczeffy I. 1999: Fontosabb ökológiai tényezők. Debreceni Gyepgazdálkodási Napok 15: 51–54.
- Vinczeffy I. 2001: Pásztoroktól tanultam. Agrártörténeti füzetek 9, 57 pp. Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar, Szarvas.
- Zsuposné Oláh Á., Kota M., Vinczeffy I. 2003: Néhány gyógyhatású gyepalkotó növény mikrobiológiai értékelése. Gyepgazdálkodási Közlemények 1: 35–38.
- Vinczeffy I. 2005: Legelőink különleges értékei. Gyepgazdálkodási Közlemények 2: 5–24.
- Vinczeffy I. 2006: A legelő értéke. Gyepgazdálkodási Közlemények 4: 131–139.

Vinczeffy Imre tiszteletére korábban megjelent írások

- Bócsa I. 1998: Vinczeffy Imre 75. születésnapjára. Növénytermelés 47(3): 351–352.
- Nagy G. 1999: Vinczeffy Imre professzor 75 éves. Állattenyésztés és takarmányozás 48(2): 204.
- Bócsa I. 2003: Vinczeffy Imre 80. születésnapjára. Növénytermelés 52(3–4): 463–464.
- Jávor A. (szerk.) 2003: Legeltetési állattartást! [Vinczeffy Imre professzor 80. születésnapja alkalmából megjelent méltató- és tanulmánykötet] DE ATC AVK, MTA Agrártudományok Osztálya, Debrecen, 360 pp.
- [A folyóirat szerkesztősége] 2004: Vinczeffy Imre professzor 80 éves. Állattenyésztés és takarmányozás 53(1): 4.
- Dér F. 2008: Legeltetési állattartást! Vinczeffy Imre szakmai életútjának méltatása 85. születésnapján. Gyepgazdálkodási közlemények = Acta Pascuorum = Grassland Studies 6: 93–94.

Remembering Imre Vinczeffy, the outstanding figure in Hungarian grassland research

H. PAÁL¹, M. KOTA², L. Gy. SZABÓ³

¹Szabolcs liget 10, H-2490 Pusztaszabolcs, Hungary; paal.h@invitel.hu

²Akadémia u. 25, H-4032 Debrecen, Hungary; kota.marianna.42@gmail.com

³Semmelweis u. 11, H-7623 Pécs, Hungary; szabol@gamma.ttk.pte.hu

Accepted: 11 May 2018

The year 2018 marks the 95th anniversary of the birth of this outstanding figure of Hungarian grassland research. His colleagues remember his life and work within the framework of this article.

Imre Vinczeffy commenced his higher education in Cluj Napoca. He completed his university studies in Debrecen and graduated as an agricultural engineer in 1947. He worked at several research institutes. He was awarded the degree Candidate of Science in 1966 and the title Doctor of the Hungarian Academy of Sciences in 1988. He was appointed Professor of Debrecen University of Agricultural Sciences in 1970. This is where he continued working for the rest of his life and passed away in autumn 2014.

Imre Vinczeffy's work in grassland research and his grassland typological examinations are still valued as sources today. Using his research data, he worked out an ecology-based grassland classification. By using the climatic index he developed, the grassland mass can be regulated. He earned imperishable merit in Hungarian grassland research; in revaluating and utilizing grassland. He was member of the International Grassland Congress Continuing Committee in 1985-1993. In the course of his almost 6 decades of scientific activity, Imre Vinczeffy had more than 250 publications. From his works in the scientific literature, selected publications of a botanical reference have been listed here.